

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การติดตามผล การปรับรูปแบบรายงานสืบเสาะคดีที่จำเลยเป็นเด็กและเยาวชน และคดีที่จำเลยไม่ได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติล้างมลทิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อติดตามผลการใช้รายงานรูปแบบใหม่ในคดีที่จำเลยเป็นเด็กและเยาวชน และคดีที่จำเลยไม่ได้รับประโยชน์
- (2) เป็นการสำรวจปัญหาเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับรายงานแบบอื่น ๆ
- (3) เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการวัดค่ามาตรฐานงานคุมประพฤติ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการสำรวจปัญหาและความคิดเห็นจากพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ ในสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ทั้งข้าราชการและลูกจ้าง จำนวน 71 แห่ง และจากผู้พิพากษาในศาลที่มีสำนักงานคุมประพฤติตั้งอยู่ จำนวน 91 แห่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ทำให้ทราบถึงผลดี/ผลเสีย ที่เกิดจากการใช้รายงานรูปแบบใหม่เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับรูปแบบรายงานอื่น ๆ
- (2) สามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำมาตรฐานงานคุมประพฤติ

กลุ่มประชากรเป้าหมาย

กลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ ผู้พิพากษา ผู้สืบเสาะและพินิจพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานสืบเสาะ

- (1) พนักงานคุมประพฤติ ซึ่งปฏิบัติงานสืบเสาะในสำนักงานคุมประพฤติต่าง ๆ ทั่วประเทศ 71 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 291 คน
- (2) ผู้พิพากษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในศาลต่าง ๆ ที่มีสำนักงานคุมประพฤติตั้งอยู่ จำนวน 91 แห่ง รวม 989 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับพนักงานคุมประพฤติและผู้พิพากษากลุ่มละ 1 ชุด ซึ่งเนื้อหาในแบบสอบถาม 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป และปัญหาเกี่ยวกับการใช้รายงานแบบใหม่

- (1) ผู้พิพากษาทุกท่านซึ่งปฏิบัติราชการในศาลชั้นต้น ที่มีสำนักงานคุมประพฤติตั้งอยู่จำนวน 91 แห่ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมารวม 315 คน
- (2) พนักงานคุมประพฤติทุกคนที่ปฏิบัติงานสืบเสาะในสำนักงานคุมประพฤติต่างๆ ทั่วประเทศจำนวน 71 แห่ง ได้รับสอบถามกลับคืนมาจำนวน 273 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าสถิติ ค่าอัตราส่วนร้อยละ (percentage) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

กลุ่มผู้พิพากษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชายอายุ 36-40 ปี รับราชการเป็นผู้พิพากษาและปฏิบัติงานอยู่ในศาลที่มีสำนักงานคุมประพฤติตั้งอยู่เป็นเวลา 3-5 ปี และเคยสั่งใช้งานสืบเสาะซึ่งจะสั่งสืบเสาะคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์และความผิดต่อชีวิตและร่างกายเป็นส่วนใหญ่และมีความเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของงานสืบเสาะว่า เป็นการสืบเสาะข้อเท็จจริงที่ศาลต้องการเพื่อประกอบดุลพินิจ โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการสั่งคุมความประพฤติในส่วนเกี่ยวกับรายงาน แบบใหม่ทั้ง 2 ประเภทคดี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับรายงาน (แบบใหม่) และผู้พิพากษาส่วนมากจะไม่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ แต่ก็สามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ว่าผู้พิพากษาส่วนใหญ่เห็นว่ารายงานแบบใหม่มีความเหมาะสม และสามารถใช้ประโยชน์ได้ และเห็นว่าหากกรมคุมประพฤติจะปรับเปลี่ยนรูปแบบรายงานควรจะต้องแจ้งให้ศาลทราบก่อน เพราะศาลเป็นผู้ใช้รายงานและได้รับผลกระทบจากการปรับดังกล่าว ซึ่งในส่วนนี้มีข้อสังเกตจากการตอบและแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามว่า ผู้พิพากษา บางส่วนยังเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับรายงานรูปแบบต่างๆ

กลุ่มพนักงานคุมประพฤติ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพนักงานคุมประพฤติระดับปฏิบัติงานอายุระหว่าง 26-30 ปี ปฏิบัติงานสืบเสาะมาเป็นเวลามากกว่า 5 ปี มีปริมาณคดีสืบเสาะรับใหม่ 11-15 คดี/คน /เดือน และมีความเห็นว่าปริมาณงานที่รับอยู่ในปัจจุบันถือเป็นภาวะปริมาณ

งานด้าน ส่วนความเห็นเรื่องวัตถุประสงค์ของงานสืบเสาะ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรสืบเสาะเพื่อถ่วงดุล
ผู้กระทำผิดเข้า ผู้ระบบคุมประพฤติ แต่ผู้ที่มีความเห็นว่าอีกวัตถุประสงค์หนึ่งคือ สืบเสาะข้อเท็จจริง
ที่ศาลต้องการ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับงานคุมประพฤติหรือไม่ก็ตามก็มีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน เกี่ยวกับ
รายงานแบบใหม่ทั้ง 2 แบบ พนักงานคุมประพฤติส่วนมากเคยใช้รายงานแบบใหม่ดังกล่าว โดยยังคง
ปฏิบัติงานตามขั้นตอนสมบูรณ์ เช่นเดิมและเห็นว่ารายงานแบบใหม่ทำให้ปฏิบัติงานสะดวก รวดเร็ว
ขึ้นและเป็นการลดภาระงานที่ไม่จำเป็นลง โดยเฉพาะรายงานคดีที่จำเลยเป็นเด็กและเยาวชน เพราะเป็น
คดีที่ศาลจะต้องโอนไปยังศาลเยาวชนฯ อยู่แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจะใช้รายงาน
แบบใหม่ทั้ง 2 แบบต่อไป และควรจะใช้ทุกสำนักงาน ไม่เฉพาะในสำนักงานที่มีประมาณงานด้าน

ข้อเสนอแนะ

สรุปข้อเสนอแนะจากการวิจัย

(1) ควรปรับปรุงแบบรายงานคดีที่จำเลยไม่ได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินโดย
เพิ่มส่วนพฤติการณ์คดี การปรับปรุงตนเองของจำเลยภายหลังพ้นโทษในคดีที่ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์
เพื่อให้ศาลได้ใช้ประโยชน์จากรายงานมากขึ้นและปรับปรุงแบบที่เป็นตารางให้เป็นแบบบรรยาย และควร
จะให้สำนักงานเป็นผู้เลือกที่จะใช้รายงานแบบใหม่นี้หรือไม่ก็ได้ เพื่อเปิดโอกาสให้หัวหน้าสำนักงานได้
เติบโตทางวุฒิภาวะ และพัฒนาศักยภาพด้านการบริหาร

(2) ควรจัดทำเอกสารแนะนำการใช้งานสืบเสาะสำหรับผู้พิพากษาเพื่อชี้แจงแนวทางและขั้นตอนการ
ปฏิบัติงานรวมถึงรูปแบบรายงานในประเภทคดีต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้พิพากษามีความเข้าใจชัดเจน
ขึ้นและสามารถใช้ประโยชน์จากรายงานได้เต็มที่

(3) กรมคุมประพฤติ ควรมีหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรม และศาลทั่วประเทศให้ทราบถึง
วัตถุประสงค์และรูปแบบรายงานที่ปรับปรุง
